

БІЛІВСЬКА СВЯТИНЯ

У нашому районі двацять другий рік діє Білівський Різдово-Богородичний жіночий монастир Рівненсько-Острозької єпархії Української Православної Церкви. Тут знаходиться відома у православному світі чудотворна ікона «Взыскание погибших» (Білівська). Назва ікони говорить сама про себе: Мати Божя відшукує душу того, хто гине у зрях, щоб врятувати її.

ГОСТЯ З КОНСТАНТИНОПОЛІ

Ікона була знайдена під Константинополем під час російсько-турецької війни 1877 року. Розповідають, що в російській армії призвали двох братів із Білівських Хуторів — Йосипа і Кирила. Йосип на руїнах православного храму знайшов вілілі ікону Богородиці «Взыскание погибших». Після війни привіз її додому. Образ чоловік беріг, бо, за його словами, він не раз рятував йому життя на фронті. Коли Йосипова донька Степанида виходила заміж, батько подарував цю ікону молодят.

У Степаниди Надьолги та

додому. І вдома визналися, що вона прозірла. Коли почалися дощі, образ більше не можна було тримати на вулиці, тож селяни збудували дерев'яний барак із хрестом на даху. Із часом будинок Степаниди перенесли на інше місце, а там, де стояла її хата, у 1928 році заклали фундамент під майбутню церкву.

Історія назви ікони Богородиці «Взыскание погибших» така. Один чоловік поїхав взимку до лісу по дрова. Поки рубав, розпочався завірюха. Вітер ламав дерева. Сніг заносив коней і сани з селянином. Зрозумівши, що гинє, бідолаха почав молитися і просити Матір Божу про порятунок. Йому явилася Бого-

ній пражник. Кілька разів ікону намагалися одягнути у коштовності. Але з того нічого не вийшло. Кажуть, ще у 1928 році на друзки розлетілася корона, якою її було увінчано на честь перших зільєнь. А вже у наш час владика Рівненський і Острозький Варфоломій, побачивши ікону в дешевій фользі, вирішив справити для Божої Матері коштовні ризи. Залія цього владика особисто поїхав у Софріно, що під Москвою. Він розповів прийомниці, якими мають бути ці ризи. Але коли приїхав забрати замовлення, виявилось, що цього документу ніхто не бачив, а жінка, котра його приймала і яку описав владика, на підприємстві ніколи не працювала. Тоді, щоб зрозуміти волю Богоматері, вирішили зробити так: у мітру поклали два аркушки паперу, на яких було написано дві пропозиції. Перша — про виготовлення коштовних риз, друга — проти. Після молитви з мітри тричі виймали аркушки з пропозиціями і тричі Діва

Ворота Білівського Різдово-Богородичного жіночого монастиря.

Монастир — це місце, де ніколи не припиняється

Дерева 'яний' храм Різдва Пресвятої Богородиці, збудований у 1928 році.

На території монастиря знаходяться могили: Степаниди Надьолги, в чий хатині оновилася ікона, та першого настоятеля монастиря архімандрита Мелітона.

загинув у перші святовий війни. Діти підростали, а мати почала спінувати. 10 квітня 1927 року, в суботу, за тиждень до Вервної неділі, дівчата прикрашали паперовими квітами хату. Одна з них звернула увагу господарів, що лик ікони потемнів настільки, що вже нічого не видно. Хтось розповів, що в Обарові оновилася ікона і запропонував подивитися на диво. Сказано — зроблено. В весілля дівчата вирушили до Обарова. Коли ж на вечорних мова зашла про оновлену ікону, Опанас Кідня, показуючи на стару Степанидину ікону, сказав: — Коли б ця оновилася, то я повірив би в диво. Молодь розійшлася, сім'я лягла спати. Степанида прокинулася серед ночі, бо їй здалося, ніби щось горить і потріскане. Подумала, що хтось із хлопців кинув незагашеного недолака, від якого почалася пожежа, й почала будити домашніх. Але ніякої пожежі не виявили і знову позасинали. А вранці побачили, що ікона стала світлішою. На оновлену ікону прийшли подивитися сусіди, й звістка швидко рознеслася селом.

Але люди сумнівалися і припускали, що, можливо, ікона тільки відбиває світло від сонця, а вночі темна, як завжди. Для того, щоб дізнатися правду, навіть затулила вікна подушками і запалила лампу. Але образ залишався світлим. Цілий тиждень тривало оновлен-

Білівські хутори приходило стільки людей, що у сільських колодезях не вистачало води напоїти всіх проханих. Щоб до ікони змогли приклинитися всі, хто мав потребу, було вирішено виставити її на вулицю. І зробити це попросили незрячу господиню. І під руки вели два священники. Над іконою стояла райдуга. Жінка поставила образ на спеціальний стіл, а сама повернулася

родина, стихла буря, засвітило сонце. У той час лісом проїжджав об'їждчик із собаками. Помітивши веледський синіговий замет, пси кинулися до нього, почали грчати і рити його. Об'їждчик покликав людей із села і вони врятували чоловіка й коней. Це сталося 18 лютого за новим стилем (5 лютого за старим). Тож у Білівських Хуторах саме цього дня — престоль-

оксамитові ризи, оздоблені дрібними перлинками. А колишні, з фольги, знаходяться поруч на списку ікони з оритнаду. Монахinya Анфіса розповіла про те, що колишні ризи оновилися на списку ікони повторно вже в новому храмі «Взыскание погибших». А ось історія про те, як віднайшовся Акафіст Пресвятої Владичиці нашої Богородиці «Взыскание погибших» (Білівська) та «Всех скорбящих радосте». Монахinya Анфіса продавала іконки «Взыскание погибших» біля храму в Рівному. До неї підійшла жінка і запитала, чи мають у монастирі Акафіст, присвячений цій іконі? А коли чула, що такого немає, сказала, що у спадок від діда, який свого часу був церковним староостою у Білівській церкві, їй

Трагедія монастиря.

дівстався цей Акафіст, виданий у тридцятих роках у Варшаві.

Мистецтвознавці відзначають, що ікона «Взыскание погибших» (Білівська) є особливим. Невідомо, навіть приблизно, коли вона написана. По-друге, волосся Діви Марії вільно спадає на плечі. Це — єдина ікона, де Божя Мати зображена з непокритою головою.

МІСЦЕ, ДЕ НІКОЛИ НЕ ПРИПІНЯЄТЬСЯ МОЛИТВА

Нині на території монастиря знаходиться три храми. Найстаріша споруда — дерев'яний храм Різдва Пресвятої Богородиці, збудований у 1928 році. Монахinya Анфіса розповіла, що церкву спочатку було названо на честь ікони «Взыскание погибших», яка спочатку

Монахinya постійно перебувають у трудах.

Храм в честь ікони «Възсканіе погыбшых».

знаходилася саме тут. Проте у часи воєнного агресивізму, аби менше людські знайомих про чудотворний образ та аби зменшився потік наломників, влада дала хитру вказівку — переіменувати церкву на честь Різдва Пресвятої Богородиці. Нині це — не монастирська, а приходська церква села Білівськ Хутори.

Ось історія побудови храму «Достойно єсть» та «Не-

«кінопересувка» прибула в Дубно розпочав показ фільму, із вітара явилася Діва, махнула рукою й вся апаратура таки згоріла. Люди полякалися і повтікали. Більше у той клуб ніхто не ходив. Згодом не приміщення влада використувала, як колгоспну контору, школу, шкільну майстерню.

Лише із здобуттям Україною незалежності 16 верес-

його дому. Особлива Божа благодать через чудотворний образ не перестав сходити на вірян і в наші дні.

У 1998 році ікона перебувала у Києві у Введенському чоловічому монастирі. Після нічної служби, котра закінчилась близько 4 годин ранку, одна жінка поверталася додому. Її перестрів грабіжник, вихопив сумочку і заніс руку для удару. Жінка хоч злякалася, але встигла звернутися до Божої Матері «Възсканіе погыбшых»: «Мати Божа, врятуй!». Грабіжника раптом подивився догори і зазмер. Повторно підняв руку для удару і знову зупинився. Потім сказав жінці: «Забий сумку й іди». Але від переляку вона не могла повернутися. Тоді нападник упав перед нею на коліна і попросив вибачення зі словами: «Це у моєму житті — востаннє». Віддав сумку й пішов.

Ікона перебувала в сільському храмі під Києвом на престольний празник Покрови Пресвятої Богородиці. Все ніч перед нею служили молебні та акафісти. В цей час однієї жінки дуже захворів син. У хлопчика піднялася висока температура і почалися судороги. Мати з дитиною прибігла в церкву о третій годині ночі. Святийня прикляк дитину до ікони «Възсканіе погыбшых». Потім матию догравил матір з ситком у лікарню. «Навіщо ви привезли здорову дитину?» — здивувалися медики. Температу-

Список ікони «Възсканіе погыбшых» в оригінальній фольговій ризи, що оновилася вогнем.

про чудотворну ікону ширялися краєм. У Рівному на той час жив багатий євреї, який мав власну цегельню. У нього також захворіла донька, і батько дав обітницю Богові, що коли вона вилікується, збудує монастир. Донька зцілилася. І в 1932 році поруч із дерев'яною церквою подало однопверхове приміщення, де розташовувалися келії і храм. Із Почаєва прибули два монахи, з Корсенького жіночого монастиря — три монахині. Їхніми силами і почалася розбудова обителі. Настоятелем монастиря Володимира Спарха призначила архімандрита Мелітона. Про те, шідля людина була обдарована неабияким художнім талантом, стало відомо, коли вже в наші дні на одному горішці знайшли написані ним ікони. Нині відрастворані, вони виставля біля входу в храм «Възсканіе погыбшых».

У 50-х роках монастир закрили, а васьельні згнали з місця. У приміщенні храму на честь ікони Божої Матері «Достойно єсть» та «Нечаянная радость» влада вирішила зробити клуб. Напередодні Різдва Божої Матері у залі зібралася десятка людей для перегляду безкоштовного фільму. Там, де колись був іконостас та вітара, замість екрану натягнули простірину. Але Мати Божа виступила проти освернення храму. Коли вперше вирішили продемонструвати фільм, кіноапаратура відмовилася працювати. Спочатку подумали — щось поламали при транспортуванні. Але коли

відкриття Білівського Різдва-Богородичного жіночого монастиря. Із різних монастирів прибули сестри, яким належало вбудувати святино. На перших порах жити не було де, і монахині ночували у селі.

Нині у монастирі мешкає 35 сестер. Живуть вони за суворим монастирським правилом: молитва і праця на благо обителі. За двадцять два роки їм вдалося зробити чимало. До храму, який було зведено у 1932 році на честь ікони Божої Матері «Достойно єсть» та «Нечаянная радость», прибудували новий корпус, зараз триває реставрація церкви. Зведено третій храм, де нині знаходиться ікона «Възсканіе погыбшых». Крім нових споруд духовного призначення тут є добротний господарський двір. Монахині повністю забезпечують себе овочами, вирощуючи городину. Наймані працівники допомагають обробляти десять гектарів монастирського поля.

ПРОСИТЬ, І БУДЕ ВАМ ДАНО

Свідчень чудотворних якостей ікони — безліч. Наведу лише окремі факти, які у різний час були опубліковані в пресі.

14 червня 1927 року жителя села Красній Кут Корсеньського повіту Пелагея Гордіївна Рачей зцілилася від страшного болю голови одразу після того, як прикладала до святої ікони.

Двадцятидворіччя

П'ятдесятисеміріччя Ганну Сасню із села Страків Дубенського повіту також мучив ревматизм. Віра цієї жінки була настільки сильною, що вона майже на колінах добиралася на Білівськ Хутори (а це більше 50 кілометрів від Дубно). Бог поспав їй здоров'я. Іло Страклова вона повернулася здоровою і щасливою.

15 вересня 1928 року від чудотворної ікони зцілилася Домаша Олексіївна Павульська з Дубно. Жінка страждала від артриту, не вставала з ліжка, не могла поворухнути ні руками, ні ногами. Пречиста Богородиця послала їй через святу ікону зцілення.

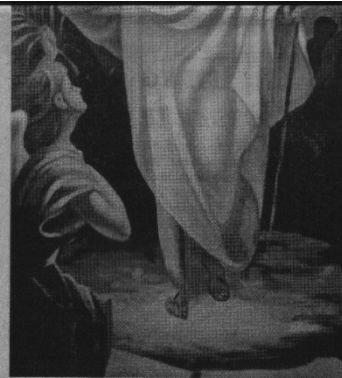
Після пологів захворіла Анна Пиликевич із Білокриницького Кременського повіту. Лікарі визнали її безнадійною. Із 4 на 5 листопада 1932 року її мати, Катерина Остапчук, звернулася з гарячою молитвою до Господа перед Білівською іконою, благаючи врятувати її єдину доньку. Після молитви Анна заснула, спокійно просила близько п'яти годин і на очах почала видужувати.

Андрій Невіров із села Дядковичі звертався за допомогою до багатьох львівських лікарів із приводу ревматизму та паралічу. Через хворобу він не міг ні працювати, ні говорити, ні ходити. 17 вересня 1934 року його на підвожі привезли в Білівськ Хутори. Після молебні із волосатим він почав видужувати. Пізніше сам з дому ходив у Дзядковичську церкву, а не було близько півкілометра від

Білівського монастиря своїм горем прихлала жінка з Луцька. У неї загинув син-альпініст. Тіло ніяк не могли знайти. Тоді мати почала їздити святими місцями. У Сергієвому Посаді їй сказали: «Ти далеко їхала. Під Луцьком є ікона «Възсканіе погыбшых», повертайся і помоліся їй». Жінка так і зробила. Їй прислали сон медична карта сина, де вказано дату народження і смерті, провала, а біля нього — Білівська чудотворна ікона. Мати одразу поїхала на те місце і попросила, щоб рятувальники спустилися у ту яму і пошукали тіло. Коли вони спустилися, то знайшли альпініста і тіло юнака, який пропав два тижні тому. Вони розклали, птахи виклювали очі. А альпініста мати поховала без ознак розкладу, хоч шукала його кілька місяців.

Батьки з Костополя шукали зниклого сина-студента. Приїхали у монастир, помолілися, замовили молебень і недовзі знайшли тіло сина у місці, в безлюдному місці, в трубі, забитій із обох боків сміттям. Коли б невідомо сила не повела їх туди, його не знайшли б ніколи...

У 1993 році в одній рівненській родині зникла донька. Батьки у вілчій поїхали в монастир на Білівськ Хутори. Вони довго молилися перед іконою. Молилися і монахині. А в цей час із Рівного у домоважні переправляли дівчат до турецьких борделів. У одній із них була їхня донька. Полонянок вивели на прогулянку. Раптом охопили запанькували і кинулись тікати. Перед бранкою подала Жінка і сказала:

Одна з ікон, писана рукою першого настоятеля монастиря архімандрита Мелітона.

«Ти вільна. Через півтора тижня врятована приїхала з батьками до монастиря, довго не відводила погляд від ікони, а потім сказала: «То була ця Жінка».

Неможливо перелічити всі випадки чудесної допомоги, котру православні християни отримали від Білівської Божої Матері «Възсканіе погыбшых», і передають це з уст в уста. Когось вона врятувала від наглої смерті, чиясь тіло допомогла знайти, щоб християнин був достойно похований. За словами самих людей, одні принадали до неї у ревної молитві, інші благали її про допомогу, як умліли. Божа Мати завжди приходить та допомагає тим, хто цього по-

требує. Адже сказано: «Просить, і дається вам; шукайте, і знайдете; стукайте, і відчинять вам. Кожен бо, хто просить, одержує; хто стукася, знаходить; хто шукає, тому відчинять. Чи є між вами хто такий, що, коли син просить хліба, чи камінь дасть йому? Або, коли просить риби, чи змію дасть йому? Таке коли ви, зці бунині, ємісте давати дітям вашим добрі дари, оскільки більше Отець ваш, що на небі, дасть дари тим, які його просять.» (Мт. 7, 7-11). Моліться і не зрештою! Не зрештою і молюсь!»

Лідія МАРТИНЮК
Фото автора